

U 58/2022 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslaget till rådets direktiv om avdrag som görs på basis av lån och eget kapital i företagsbeskattningen och om begränsning av ränteavdragen

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 11 maj 2022 till rådets direktiv om avdrag som görs på basis av lån och eget kapital i företagsbeskattningen och om begränsning av ränteavdragen, COM(2022) 216 final och en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 8 juli 2022

Finansminister Annika Saarikko

Regeringsråd Jari Salokoski

FINANSMINISTERIET

PROMEMORIA
8.7.2022

EU/2022/0571

FÖRSLAG TILL RÅDETS DIREKTIV OM AVDRAG SOM GÖRS PÅ BASIS AV LÅN OCH EGET KAPITAL I FÖRETAGSBESKATTNINGEN OCH BEGRÄNSNING AV RÄNTEAVDRAGEN

1 Bakgrund och mål

Europeiska kommissionen gav den 11 maj 2022 ett förslag till rådets direktiv om avdrag som görs på basis av lån och eget kapital i företagsbeskattningen och om begränsning av ränteavdragen, COM(2022) 216 final, nedan *direktivförslag om avdrag för eget kapital* eller *direktivförslag*.

Direktivförslaget är en fortsättning på Europeiska kommissionens meddelande av den 18 maj 2021 om företagsbeskattning för 2000-talet, som ska främja ett robust, effektivt och rättvist skattesystem inom EU. I meddelandet beskriver kommissionen sin vision på såväl lång som kort sikt för hur man ska ge draghjälp åt Europas återhämtning från covid-19-pandemin och säkra tillräckliga skatteintäkter under de kommande åren. På liknande sätt syftar EU:s handlingsplan för kapitalmarknadsunionen till att hjälpa företag att anskaffa det kapital de behöver och stärka sin kapitalposition, särskilt under en återhämtningsperiod som innebär högre underskott och lånenivåer samt ett större behov av investeringar i eget kapital. I synnerhet uppmuntrar åtgärd 4 i handlingsplanen för kapitalmarknadsunionen institutionella investerare att göra mer långsiktiga investeringar och stöder därmed en återkapitalisering inom företagssektorn, i syfte att främja en hållbar och digital omställning av EU:s ekonomi. Ett initiativ på EU-nivå för att ta itu med skattefördelen för lånefinansiering jämfört med finansiering med eget kapital (skattefördelen för lånefinansiering) kompletterar ovannämnda åtgärd 4, i syfte att skapa ett rättvist och stabilt företagsklimat som kan främja en hållbar och sysselsättningsskapande tillväxt i unionen.

Skattesystemen i EU gör det möjligt att dra av räntebetalningar på lån vid beräkning av skattebasen för bolagsbeskattning, medan kostnader för finansiering med eget kapital, såsom utdelningar, oftast inte är avdragsgilla. Denna asymmetri i skattebehandlingen är en av de faktorer som gynnar användningen av lån framför eget kapital för att finansiera investeringar. För närvarande är det bara sex medlemsstater som har vidtagit åtgärder mot den här skevheten i skattesystemet, och de relevanta nationella åtgärderna skiljer sig avsevärt åt.

Direktivet är en del av EU:s strategi för företagsbeskattning, som syftar till att säkerställa ett rättvist och effektivt skattesystem i hela EU.

Direktivförslaget syftar till att främja kapitalmarknadsunionen. I synnerhet är huvudmålen för kapitalmarknadsunionen att göra finansiering mer tillgänglig för företag i EU och att främja integreringen av nationella kapitalmarknader till en verklig inre marknad. Genom att undanröja skattefördelen för lånefinansiering syftar detta förslag enligt kommissionen till att undvika ett alltför stort låneberoende och uppmuntra återkapitalisering av företag. Till följd av detta kommer företagen enligt kommissionen att ha bättre förutsättningar att investera för framtiden, vilket kommer att stödja tillväxt och innovation och stödja EU-ekonomins konkurrenskraft. Enligt kommissionen kommer detta också att öka deras motståndskraft mot oförutsedda förändringar

i företagsklimatet och minska risken för insolvens, vilket bidrar till att förbättra den finansiella stabiliteten.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Allmänt

Förslaget gäller alla skattskyldiga som omfattas av bolagsskatt i en eller flera medlemsstater, med undantag för finansiella företag. Det omfattar två separata åtgärder som tillämpas oberoende av varandra: 1) ett avdrag för eget kapital, och 2) en begränsning av ränteavdraget. Finansiella företag omfattas inte av åtgärderna. Finansiella företag omfattas vanligen av lagstadgade krav på eget kapital som förhindrar underkapitalisering. Dessutom kommer många troligen inte att påverkas av den motverkande begränsningen av ränteavdraget för överstigande lånekostnader.

Avdrag för eget kapital

Avdraget för eget kapital beräknas genom att avdragsunderlaget multipliceras med den relevanta fiktiva räntan.

Avdrag för eget kapital = avdragsunderlag X fiktiv ränta (NIR, Nominal Interest Rate)

Avdragsunderlaget är lika med skillnaden mellan eget kapital vid utgången av beskattningsåret och eget kapital vid utgången av föregående beskattningsår, dvs. den årliga kapitalökningen.

Om en skattskyldig som redan har kunnat göra avdrag för eget kapital enligt bestämmelserna i detta direktiv har ett negativt avdragsunderlag under en viss beskattningsperiod (minskning av eget kapital) blir ett proportionellt belopp skattepliktigt för tio på varandra följande beskattningsperioder och upp till den totala nettokapitalökning för vilken ett sådant avdrag har gjorts, såvida inte den skattskyldige lägger fram bevis för att detta beror på förluster som uppkommit under beskattningsperioden eller på grund av en rättslig skyldighet.

Eget kapital definieras genom hänvisning till direktiv 2013/34/EU (redovisningsdirektivet), dvs. summan av tecknat kapital, överkurs vid emission, uppskrivningsfond och reserver samt balanserad vinst eller förlust. Nettokapital definieras sedan som skillnaden mellan en skattskyldigs egna kapital och summan av det skattemässiga värdet för dess andel av kapitalet i anknutna företag och dess egna aktier. Denna definition är avsedd att förhindra att avdraget mångfaldigas i flera steg (cascading) genom ägarandelar.

Den fiktiva räntan som avses i förslaget baseras på två komponenter: den riskfria räntesatsen och en riskpremie. Den riskfria räntesatsen är den riskfria ränta med en löptid på tio år som fastställs i genomförandeakterna till artikel 77e.2 i direktiv 2009/138/EG 11 för den skattskyldigas valuta, och för vilken ett avdrag begärs. Riskpremien föreslås fastställas till 1 % för att bättre ta hänsyn till den riskpremie som investerarna faktiskt betalar och på ett bättre sätt motverka skattefördelen för lånefinansiering. Riskpremien föreslås fastställas till 1,5 % för små eller medelstora företag, för att bättre återspegla deras högre riskpremie för att få finansiering. Enligt förslaget bör medlemsstaterna inte ha något utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller huruvida de ska tillämpa denna högre räntesats för små och medelstora företag eller vilken räntesats som ska tillämpas som tillägg för små och medelstora företag, för att undvika selektivitetsproblem när det gäller EU:s regler för statligt stöd och för att säkerställa lika villkor för små och medelstora företag i EU oavsett var de har sitt säte.

Fiktiv ränta (NIR) = riskfri ränta + riskpremie

Riskpremie = 1 % (eller 1,5 % för små och medelstora företag)

Den fiktiva räntan är således lika med den valutaspecifika riskfria räntan plus 1 % eller 1,5 % (NIR = riskfri ränta + 1 % eller, för små och medelstora företag, NIR = riskfri ränta + 1,5 %). Enligt kommissionen säkerställer detta tillvägagångssätt att åtgärden har en effekt samtidigt som den förblir enkel att genomföra och inte har skadliga konsekvenser för medlemsstaternas budgetar. Det säkerställer också att de särskilda omständigheterna för olika företag beaktas. En särskild ränta för respektive valuta säkerställer bättre balans i skattebehandlingen mellan eget kapital och lån, eftersom den tar hänsyn till valutarisken separat för varje valuta och återspeglar varje skattskyldigs särskilda situation.

Avdraget beviljas för tio år för att vara anpassat till den typiska löptiden för lånen, samtidigt som den totala budgetkostnaden för avdraget för eget kapital hålls under kontroll. Detta innebär att om en ökning av en skattskyldigs egna kapital uppfyller villkoren för ett avdrag för eget kapital enligt detta förslag, ska det relevanta avdraget, beräknat enligt ovan, göras för det år då avdraget uppkom (TY, This Year) och för de följande nio åren (TY+9). Om en ny ökning av en skattskyldigs egna kapital under det följande året (TY+1) också berättigar till ett avdrag för eget kapital enligt detta förslag, kommer det nya avdraget för eget kapital också att kunna göras för det beskattningsår det uppkom och för de följande nio åren (fram till TY+10).

Exempelvis, om ett företag med eget kapital på 100 beslutar att öka sitt eget kapital år t med 20 kommer ett avdrag att göras från dess beskattningsunderlag varje år under tio år (fram till t+9), beräknat som 20 gånger den fiktiva räntan, dvs. 20 gånger den riskfria räntesatsen för den relevanta valutan plus 20 (20 gånger riskpremien som fastställts till 1).

Avdragsunderlag = 120 – 100 = 20

Avdrag = avdragsunderlag X NIR = 20 X NIR

Avdraget kommer att vara tillgängligt för tio på varandra följande år: t, t+1, t+2, ..., t+9

Om företaget är ett litet eller medelstort företag beräknas avdraget på samma sätt. NIR kommer dock att vara annorlunda eftersom riskpremien är högre (1,5 % i stället för 1 %).

För att förhindra skattemissbruk är avdragsrätten begränsad till högst 30 % av den skattskyldiges vinst före räntor, skatt, av- och nedskrivningar (EBITDA) för varje beskattningsår. En skattskyldig kommer utan tidsbegränsning att kunna föra över den del av avdraget för eget kapital som inte kan göras under ett beskattningsår på grund av otillräcklig beskattningsbar vinst. Dessutom kommer den skattskyldige att kunna överföra outnyttjad avdragskapacitet under en period på högst fem år, om avdraget för eget kapital inte når upp till det ovan nämnda maximibeloppet.

Enligt kommissionen kommer kraftfulla åtgärder för att motverka missbruk att säkerställa att reglerna om ett avdrag för eget kapital inte används för andra ändamål än de avsedda. Dessa regler för att motverka missbruk är inspirerade av den vägledning om system för avdrag för fiktiv ränta som antogs av uppförandekodgruppen 2019.

Genom en första åtgärd skulle kapitalökningar som härrör från i) koncerninterna lån, ii) koncerninterna överföringar av ägarintressen eller befintlig affärsverksamhet och iii) kontantbidrag på vissa villkor uteslutas från avdragsunderlaget. När det gäller koncerninterna lån bör åtgärden således förhindra att ett kapitaltillskott i företag A i medlemsstat A används för att ge ett lån till

ett närstående företag B i medlemsstat B. Detta för att företag B i ett sådant fall också skulle kunna använda dessa medel för att tillföra kapital till ett annat närstående företag C, beläget i medlemsstat C. Detta skulle leda till flera olika avdrag för eget kapital på grundval av en enda reell kapitalökning på koncernnivå.

Genom en annan åtgärd fastställs särskilda villkor för att ta hänsyn till kapitalökningar som härrör från tillskott in natura eller investeringar i tillgångar. Syftet är att förhindra övervärdering av tillgångar eller köp av lyxvaror i syfte att öka avdragsunderlaget. Exempelvis bör värdet på en tillgång och tillhörande kostnader inte överstiga rimliga behov för affärsverksamheten, och varje del av värdet på tillgången som tillförts eller bokförts i den skattskyldiges räkenskaper över marknadsvärdet bör uteslutas från avdragsunderlaget.

En tredje åtgärd riktar sig mot omkategorisering av gammalt kapital till nytt kapital, vilket skulle kunna räknas som en kapitalökning vid beräkning av avdraget. En sådan omkategorisering skulle kunna uppnås genom likvidation och bildande av nystartade företag. Om exempelvis ett befintligt företag, med balanserade vinstmedel, likvideras kommer moderbolagets egna kapital att öka till följd av införlivandet av balanserade vinstmedel. Om ett nytt dotterbolag senare bildas och inte längre innehåser av moderföretaget, skulle moderföretagets tidigare ökade avdragsunderlag inte minskas med värdet av innehavet i dotterföretaget.

Begränsning av ränteavdrag

På lånesidan åtföljs avdraget för fiktiv ränta på eget kapital av en begränsning av avdragsrätten för lånerelaterade räntebetalningar.

I synnerhet kommer en proportionell begränsning att begränsa avdragsrätten för ränta till 85 % av de överstigande lånekostnaderna (dvs. betalda räntor minus erhållna räntor). En sådan strategi gör det möjligt att ta itu med skattefordelen för lånefinansiering samtidigt både för eget kapital och för lån, vilket enligt kommissionen är mest effektivt och bevarar hållbarheten i medlemsstaternas offentliga finanser.

Med tanke på att regler om räntebegränsning redan gäller i EU enligt artikel 4 i direktivet mot skatteflykt (Anti-Tax-Avoidance Directive, ATAD) kommer den skattskyldige att tillämpa regeln i artikel 6 i detta förslag som ett första steg och därefter beräkna den tillämpliga begränsningen i enlighet med artikel 4 i direktivet mot skatteflykt. Om tillämpningen av bestämmelsen i direktivet mot skatteflykt leder till ett lägre avdragsgillt belopp kommer den skattskyldige att ha rätt att föra över eller tillbaka skillnaden i enlighet med artikel 4 i direktivet mot skatteflykt.

Exempelvis, om företag A har överstigande lånekostnader på 100 bör det göra följande:

(1) För det första, tillämpa artikel 6 i detta förslag till direktiv som begränsar avdragsrätten till 85 % av 100 = 85 och därmed leder till ett icke avdragsgillt belopp på 15.

(2) För det andra, beräkna det belopp som skulle vara avdragsgillt enligt artikel 4 i direktivet mot skatteflykt. Om det avdragsgilla beloppet är lägre, t.ex. 80 (och därmed det icke avdragsgilla beloppet högre, dvs. 20), skulle skillnaden i avdragsrätten, dvs. det ytterligare icke avdragsgilla beloppet (dvs. $85 - 80 = 5$), föras över eller tillbaka i enlighet med villkoren i artikel 4 i direktivet mot skatteflykt, såsom det införlivats i nationell lagstiftning. Resultatet för företag A är att 15 ($100 - 85$) i räntelånekostnader inte är avdragsgilla och att ytterligare 5 ($85 - 80$) i räntelånekostnader förs över eller tillbaka.

Uppföljning och rapportering

Medlemsstaterna kommer att lämna särskilda uppgifter till kommissionen varje år för att möjliggöra övervakning av genomförandet och effekterna av de nya reglerna. Kommissionen kommer att förlita sig på bland annat dessa uppgifter för att utvärdera genomförandet av direktivet och rapportera om detta.

Medlemsstaterna ska lämna uppgifterna till kommissionen inom tre månader från utgången av varje beskattningsår.

Delegering

Enligt förslaget kommer kommissionen att ha befogenhet att ändra riskpremien genom att anta delegerade akter. Enligt förslaget får kommissionen utöva sådana befogenheter endast under särskilda omständigheter, dvs. om utvecklingen av inflationen och/eller den ekonomiska tillväxten kräver en ökning eller minskning av riskpremien och under förutsättning att relevanta uppgifter, rapporter och statistiska data, inklusive sådana som tillhandahålls av medlemsstaterna, visar att EU-genomsnittet för finansieringsvillkoren för de företags lån som omfattas av direktivet har fördubblats eller halverats sedan det senaste fastställandet av riskpremien. I sådana fall är det nämligen nödvändigt att snabbt och smidigt kunna ändra de tillämpliga räntesatserna för att återspegla de verkliga marknadsvillkoren, utan att tillgripa ett fullständigt lagstiftningsförfarande. Kommissionens befogenheter är dock vederbörligen begränsade och kan återkallas.

Införlivande

När detta förslag har antagits som ett direktiv bör det införlivas i medlemsstaternas nationella lagstiftning senast den 31 december 2023 och få verkan den 1 januari 2024.

Medlemsstater som har regler om avdrag för kapitalökningar får skjuta upp tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv så länge de rättigheter som redan fastställts enligt nationella regler (äldre regler) gäller. Skattskyldiga som den 1 januari 2024 får göra avdrag för eget kapital enligt nationell lagstiftning (i Belgien, Cypern, Italien, Malta, Polen och Portugal) kommer att kunna fortsätta att utnyttja ett sådant avdrag enligt nationell lagstiftning under en period på upp till tio år, dock under inga omständigheter längre än förmånens varaktighet enligt nationell lagstiftning. Omvänt kommer bestämmelserna i detta direktiv att gälla för alla andra skattskyldiga i alla medlemsstater från och med den dag då de börjar tillämpas.

3 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen

Direktivförslaget grundar sig på artikel 115 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, varför godkännande av förslaget förutsätter att alla medlemsstater är enhälliga.

Enligt artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen använder unionen sina befogenheter i enlighet med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Enligt subsidiaritetsprincipen verkar unionen inom andra områden än sådana som enkom hör till dess befogenheter endast om den planerade verksamhetens mål kan uppnås bättre på unionens nivå än på nationell, regional eller lokal nivå. Verksamhetens innehåll och form får dock inte gå utöver det som är nödvändigt för att uppnå de mål som fastställs i fördragen (proportionalitetsprincipen).

Kommissionen motiverar förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen med att finansiering med eget kapital och finansiering med lån behandlas olika i medlemsstaternas skattesystem.

Ränteutgifter för användning av lån är avdragsgilla med åtminstone de begränsningar som fastställs i direktivet mot skatteflykt, men kostnader för finansiering med eget kapital, såsom utdelningar, är inte avdragsgilla i beskattningen. Detta snedvrider valet mellan finansiering med eget kapital och finansiering med lån. Enligt kommissionen syftar förslaget till att ta itu med denna snedvridning genom att göra kostnader för användning av eget kapital till dels avdragsgilla och samtidigt skärpa bestämmelserna om avdragande av ränteutgifter.

Enligt kommissionen är snedvridningen mellan avdragsrätten för kostnader för finansiering med eget kapital och avdragsrätten för kostnader för lånefinansiering ett gemensamt problem i hela EU. Trots detta finns det endast i sex medlemsstater gällande lagstiftning enligt vilken kostnader för användning av finansiering med eget kapital till vissa delar kan dras av i beskattningen. Enligt kommissionen beaktas kostnader för eget kapital mycket olika i dessa sex medlemsstaters lagstiftning. Dessa skillnader i möjligheten att dra av kostnader för eget kapital i medlemsstaterna kan enligt kommissionen inverka på den gemensamma marknadens funktion och investeringarnas lokalisering mellan medlemsstaterna. Dessa mål kan enligt kommissionen inte uppnås på ett tillfredsställande sätt om respektive medlemsstat vidtar åtgärder separat.

Enligt kommissionens bedömning går de planerade åtgärderna inte längre än vad säkerställandet av nödvändigt skydd för den inre marknaden kräver. Enligt kommissionen säkerställer direktivet hållbarheten i de föreslagna åtgärderna för medlemsstaternas budgetar genom att skärpa begränsningarna av ränteavdragsrätten samtidigt som kostnader för användning av eget kapital fastställs som till dels avdragsgilla. Enligt kommissionen ökar enhetliga bestämmelser om avdrag för eget kapital dessutom förutsägbarheten på den gemensamma marknaden och minskar administrativa kostnader för skattskyldiga. Enligt kommissionen säkerställer direktivet således bara en nödvändig grad av harmonisering av bestämmelser inom unionen för att förverkliga de fastställda målen.

När man bedömer det aktuella direktivförslaget med tanke på subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen måste man bedöma om de föreslagna åtgärderna är nödvändiga och proportionerliga med tanke på bekämpningen av missbruk i fråga om beskattning. Enligt direktivförslaget är dess centrala mål att neutralisera behandlingen av eget kapital och lån i beskattningen. Gränsöverskridande lån och avdragsrätten för ränteutgifter för dessa har använts som verktyg för skatteplanering. Därför är arrangemangen förknippade med ett gränsöverskridande element åtminstone vad gäller ränteavdragsrätten, och i fråga om detta kan kommissionens uppfattning att målet kan uppnås effektivare med en centraliserad lösning betraktas som korrekt. I fråga om det föreslagna avdraget för finansiering med eget kapital verkar det gränsöverskridande elementet uppfyllas bara på ett mer indirekt sätt.

Det föreslagna avdraget för eget kapital medför en risk för skadlig skatteflykt, vilket har identifierats också i direktivförslaget. Enligt artikel 5 ska medlemsstaterna inkludera sådana bestämmelser i lagstiftningen som förhindrar att göra avdrag under de omständigheter som förtecknas i artikeln. Sådan särskild bestämmelse om skatteflykt kan antas komplicera skattesystemet.

Det avdrag som föreslås i direktivförslaget är inte ett avdrag som kan dras av från inkomster vid definiering av effektiv skattesats som definieras för OECD:s minimiskatt och kan således leda till påförande av kompletteringsskatt i vissa situationer. De koncernbolag som omfattas av minimiskatt ska således analysera skatteårsvis huruvida det kräver det föreslagna avdraget för eget kapital.

Med tanke på proportionalitetsprincipen är det beaktansvärt att de föreslagna bestämmelserna om avdrag för kostnader för eget kapital är tekniskt sett relativt komplexa. Avdraget beräknas genom att jämföra förändringen i eget kapital under skatteåret och att multiplicera detta med

den ränteprocent som fastställs i direktivförslaget. Dessutom är tillämpningen av de föreslagna bestämmelserna förknippad med flera olika tidsgränser. Enligt kommissionen kan förslaget i viss mån medföra ökade kostnader för verkställande av beskattning på kort sikt för skatteförvaltningen och ökade administrativa kostnader för skattskyldiga. Mot bakgrund av ovanstående verkar det dock sannolikt att om förslaget om avdrag för eget kapital genomförs skulle det medföra administrativa kostnader som är större än ringa för både skatteförvaltningen och skattskyldiga i Finland. Eftersom de föreslagna bestämmelserna är komplicerade kan det ifrågasättas om målen kan uppnås bättre på unionsnivå än på nationell nivå, vilket subsidiaritetsprincipen kräver, eller om målen kan uppnås genom andra åtgärder som gör det möjligt att bättre skräddarsy och anpassa avdraget för eget kapital för varje medlemsstats skattesystem.

4 Förslagets konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser i EU-området

Bedömningen av ekonomiska konsekvenser av direktivförslaget baserar sig delvis på beräkningar som gjorts enligt Europeiska kommissionens gemensamma forskningscenters COR-TAX-simuleringsmodell.

Enligt konsekvensbedömningen för direktivförslaget har det bedömts att den främsta direkta fördelen med förändringarna i EU-området är att företags högre andelar eget kapital skulle minska företags insolvensrisker. Enligt konsekvensbedömningen skulle förändringen dessutom öka kapitalinvesteringar i EU och därigenom indirekt kunna främja utvecklingen av innovativ teknik. Detta skulle kunna ha betydelse för snabbväxande innovativa företag samt för den gröna och digitala omställningen. Små och medelstora företag bedöms dra nytta av en högre fiktiv ränta och få ökat tillträde till aktiemarknaden. Enligt konsekvensbedömningen förväntas förändringen ha positiva effekter även på konkurrenskraft, innovation, tillväxt och sysselsättning i EU. Den kommer också att ta itu med fragmenteringen av den inre marknaden genom att avskaffa olika behandling inom ramen för olika nationella bestämmelser om avdrag för eget kapital och tillhandahålla samma administrativa regler i alla EU:s medlemsstater. Slutligen kommer det att tillhandahålla enhetliga och effektiva åtgärder mot aggressiv skatteplanering i EU.

Enligt konsekvensbedömningen är kostnaderna för förslaget i huvudsak ökade efterlevnadskostnader för företag och för skattemyndigheter. Företagens kostnader för att följa skattereglerna förväntas öka något. Även för skattemyndigheterna förväntas kostnaderna öka något.

I konsekvensbedömningen ingår även en bedömning av konsekvenser för skatteintäkterna i EU-området. Eftersom förslaget innehåller element som minskar skatteintäkter samt element som ökar dem beräknar kommissionen att förslagets samlade effekt på skatteintäkterna kommer att vara liten på EU-nivå. Samfundsskatteintäkterna i hela EU-området skulle minska med 0,044 % av BNP i EU-området medan de totala skatteintäkterna skulle öka med 0,075 % av BNP.

Vid kommissionens konsekvensbedömning har ekonomiska konsekvenser granskats genom den avancerade CORTAX-simuleringsmodellen. Trots detta bör de bedömningar av konsekvenser för ekonomin och skatteintäkterna i EU-området som presenteras i utredningen betraktas med viss försiktighet. Detta beror på att simuleringsmodellen inte har kunnat beakta alla beräkningsregler för förslaget som kan påverka produktionen och skattebasen och att det material som används innehåller olika osäkerheter.

De ekonomiska konsekvenserna i Finland

I den konsekvensbedömning som ingår i direktivförslaget har man inte bedömt de föreslagna förändringarnas ekonomiska konsekvenser specifikt för medlemsstaterna. Detta beror på osäkerheter i de landspecifika uppgifter som beräkningarna baserar sig på.

I detta skede är det inte möjligt att göra en bedömning av konsekvenser av direktivförslaget för samfundsskatteintäkterna i Finland. Med beaktande av att förslaget om avdrag för eget kapital skulle vara ett helt nytt element i Finlands företagsskattesystem samt dess föreslagna egenskaper, bör man med viss försiktighet betrakta bedömningen i direktivförslaget att dess administrativa börda för företag och skattemyndigheter skulle vara relativt ringa.

5 Ålands behörighet

Enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om kommunerna tillkommande skatter. Sammanslutningar registrerade på Åland betalar en statsandel på samfundsskatten till riket, men lagtinget beslutar om storleken på kommunernas andel.

Direktivförslaget gäller förtätning av skattebasen till de delar som gäller användning av ränteavdrag som verktyg för skatteplanering. Förslaget innehåller inte föreskrifter om skattesatser och har ingen direkt inverkan på Ålands ställning. Föreskrifter om ränteavdragsrätten och förtätning av skattebasen kan påverka Ålands skatteintäkter på ett sätt som ökar dem, medan genomförandet av det föreslagna avdraget för eget kapital minskar skatteintäkterna.

6 Den nationella behandlingen av förslaget och behandlingen i EU

Direktivförslaget skickades på remiss. Utlåtanden gavs av Skatteförvaltningen, Finlands Näringsliv EK rf, Finsk Energiindustri rf, Finanssiala ry, Finnwatch ry, Centralhandelskammaren, Familjeföretagens förbund rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Advokatförbund, Företagarna i Finland rf, Skattebetalarnas Centralförbund rf, Pohjolan Voima Oyj, Teollisuuden Voima Oyj, professor Juha Lindgren, professor Marianne Malmgren, biträdande professor Moritz Scherleitner och arbetslivsprofessor Timo Viherkenttä. Arbets- och näringsministeriet, Finlands Bank och Arbeterspensionsförsäkrarna TELIA ry meddelade att de inte hade några kommentarer till förslaget.

Utlåtandena stöder i allmänhet direktivförslagets mål och förenhetligandet av den skattemässiga behandlingen av lån och eget kapital. Metoderna i direktivförslaget för att uppnå målen ansågs i allmänhet dåliga. Utlåtandena av de instanser som representerar näringslivet betonade i allmänhet att den föreslagna skärpningen av ränteavdragsbegränsningen skulle gälla alla men endast ett fåtal skulle kunna göra avdrag för eget kapital och dessutom skulle avdraget för eget kapital vara ringa jämfört med den skärpta ränteavdragsbegränsningen. I två utlåtanden ansågs det däremot att endast begränsningen av ränteavdragsrätten ska genomföras för att förhindra aggressiv skatteplanering och skatteflykt och att avdraget för eget kapital inte alls ska genomföras. I flera utlåtanden betonades betydelsen av nationell konsekvensbedömning. Flera remissinstanser påpekade också att direktivförslaget inte tar hänsyn till Finlands nationella särdrag, såsom ömsesidiga fastighetsaktiebolag, bostadsaktiebolag och Mankala-bolag som kan ha svårt att kunna göra avdrag för eget kapital men ska i alla fall omfattas av den skärpta ränteavdragsbegränsningen.

Ett utkast till promemoria om direktivförslaget har 28.6.–1.7.2022 behandlats i ett skriftligt förfarande i sektion 9 (Skatter) under kommittén för EU-ärenden.

Kommissionen presenterade direktivförslaget i rådets skattearbetsgrupp på hög nivå den 2 juni 2022. Behandlingen av ärendet har inletts i arbetsgrupper den 10 juni 2022.

7 Statsrådets ståndpunkt

Enligt regeringsprogrammet ska Finland främja sådana nationella och internationella lösningar som tryggar och stärker Finlands skattebas på ett globalt hållbart sätt. Det är viktigt att internationellt minimera multinationella företags möjligheter till aggressiv skatteplanering samt förebygga skadlig skattekonkurrens mellan stater. Statsrådet anser att målen i direktivförslaget om avdrag som görs på basis av lån och eget kapital i företagsbeskattningen och om begränsning av ränteavdrag kan understödjas men anser att de metoder som valts för att uppnå målet ännu kräver en omfattande fortsatt beredning.

Den enda uppenbara konsekvensen av direktivförslaget är att ränteavdragsbegränsningen skärps och utvidgas till att även omfatta de små och medelstora företag som inte omfattas av gällande ränteavdragsbegränsningar. Fördelen med avdraget för eget kapital för företag beror på många oklara faktorer, och nivån för den skattefördel som fås på basis av avdraget och dess förhållande till skärpningen av den föreslagna ränteavdragsbegränsningen kan inte bedömas för närvarande. I synnerhet verkar förslaget om avdraget för eget kapital vara komplicerat och medföra en administrativ börda som är större än ringa såväl för skattskyldiga som för Skatteförvaltningen. I den fortsatta behandlingen bör möjligheter att förenkla bestämmelserna undersökas.

I direktivförslaget föreslås att kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter till vissa delar. Enligt förslaget ska kommissionen ha befogenhet att ändra riskpremien genom att anta delegerade akter. Överföringen av befogenheter är mycket begränsad och enligt förslaget får kommissionen utöva sådana befogenheter endast under särskilda omständigheter som förtecknas i direktivförslaget. Statsrådet anser att den föreslagna överföringen av befogenheter kan anses vara ändamålsenlig för att den föreslagna regleringen fungerar effektivt och ändamålsenligt.

I direktivförslaget nämns ingenting om dess förhållande till förslaget till rådets direktiv om säkerställande av en global minimibeskattningsnivå för koncerner inom unionen (minimiskattedirektiv) som bereds samtidigt med direktivförslaget. Enligt statsrådets uppfattning kan direktivförslaget i vissa situationer leda till att företagets beskattningsnivå på grund av avdraget för eget kapital understiger den nivå som fastställs i minimiskattedirektivet och att företaget därför är tvunget att betala kompletteringsskatt. Statsrådet anser att i den fortsatta beredningen av direktivförslaget bör man behandla dess förhållande till minimiskattedirektivet och bedöma om det är nödvändigt att genomföra den förändring som avses i direktivförslaget nästan samtidigt med den betydande förändring om internationell beskattning som avses i minimiskattedirektivet.

Förtätning av skattebasen, förebyggande av skadlig skattekonkurrens och förhindrande av kringgående av skatt med anknytning till användning av främmande kapital är viktigt på internationell nivå och på Europeiska unionens nivå. Avdraget som görs på basis av eget kapital är dock en ganska stor principiell förändring i skattesystemet och påverkar därför avsevärt nationella skattesystem. I ljuset av de förväntade konsekvenserna och målen verkar direktivförslagets sätt att närma sig föremålet för regleringen kräva omfattande tilläggsutredningar för att den valda strategin kan understödjas. Dessutom bör förslagets förhållande till de EU-rättsliga subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna bedömas i den fortsatta behandlingen. I förslaget ingår öppna frågor bland annat angående minimiskattedirektivet och företagsarrangemang, och de bör utredas och förtydligas i den fortsatta beredningen.

Statsrådet ser det som viktigt att åtgärderna riktas på ett ändamålsenligt sätt och att regleringen inte orsakar oskälig administrativ belastning för skattskyldiga eller skatteförvaltningen, även med tanke på den EU-rättsliga subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. I den fortsatta beredningen bör man försöka göra en noggrannare ekonomisk konsekvensbedömning för direktivförslaget, så att de ekonomiska konsekvenserna kan bedömas på medlemsstaternas nivå.

Finlands ståndpunkt ses över vid behov i samband med den fortsatta beredningen.